

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **B., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou M., s.r.o. so sídlom v B., IČO: X., proti povinnej **I. H.**, bývajúcej v D., o vymoženie **844,26 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7 Er 463/2011, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. septembra 2011 sp. zn. 4 CoE 428/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 844,26 € s príslušenstvom (špecifikovaným v návrhu), pričom právo na vymáhanú sumu preukazovala rozhodcovským rozsudkom z 27. augusta 2010 sp. zn. WHB0110187 Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. Súdny exekútor následne v zmysle § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) požiadal Okresný súd Považská Bystrica o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Považská Bystrica uznesením zo 6. júna 2011 č.k. 7 Er 463/2011-12 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Poukázal na to, že na základe úverovej zmluvy zo 14. septembra 2007 P. banka, a.s. (právny

predchodca oprávnenej) poskytla povinnej úver vo výške 30 000 Sk, ktorý sa povinná zaviazala splácať v 30 splátkach po 1 325 Sk mesačne (ďalej len „úverová zmluva“). Súd prvého stupňa po preskúmaní rozhodcovského rozsudku, úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok dospel k záveru, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie treba zamietnuť, lebo sa prieči zákonu. Vychádzal z toho, že úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a na vec treba aplikovať tak špeciálnu právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj všeobecnú úpravu danú ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Súčasťou úverovej zmluvy bola totiž rozhodcovská doložka, v zmysle ktorej budú všetky spory účastníkov daného právneho vzťahu rozhodované pred vyššie označeným rozhodcovským súdom, rozhodnutia ktorého budú pre obe strany konečné a záväzné. Táto doložka znemožňuje spotrebiteľovi vyriešiť spor medzi účastníkmi inak, ako v rozhodcovskom konaní, nebola dojednaná individuálne a do úverových zmluvných podmienok bola zaradená oprávnenou ešte pred uzavretím samotnej úverovej zmluvy. Všetky tieto skutočnosti odôvodňujú záver o neprijateľnosti tejto rozhodcovskej doložky (nekalej podmienky v zmysle čl. 3 ods. I v spojení s bodom 1 písm. q/ Prílohy č. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Z týchto dôvodov dospel súd prvého stupňa k záveru, že rozhodcovská doložka v danej veci je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z nej je v rozpore s dobrými mravmi a princípmi ochrany spotrebiteľa. Vzhľadom na to, aplikujúc § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“), žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne uznesením z 20. septembra 2011 sp. zn. 4 CoE 428/2011 napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení uviedol, že vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávnenej smeruje proti vecne správne uzneseniu súdu prvého stupňa, ktoré treba potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Napadnuté uznesenie bolo vydané na základe správneho právneho posúdenia otázky platnosti rozhodcovskej doložky a je v korelácii s rozhodovaním súdov v analogických prípadoch. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 167 ods. 2 O.s.p. a § 157 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd preto postupoval podľa § 219 ods. 2 O.s.p. a iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Podľa jeho právneho názoru bol postup prvostupňového súdu v súlade so zákonom,

pokiaľ skúmal, či nejde o prípad uvedený v § 40 písm. a/ alebo b/ zákona č. 244/2002 Z.z. Pri posudzovaní exekučného titulu podľa hľadísk vyplývajúcich z § 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z.z. správne vychádzal z § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. V danom prípade má rozhodcovská doložka charakter nekalej podmienky, ktorá spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa – povinnej (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rozhodcovskú doložku preto súd prvého stupňa správne považoval za nekalú a z tohto dôvodu za absolútne neplatnú. Odvolací súd k tomu uviedol, že smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Smernica považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie – dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť žiadne zmeny formulárových zmluvných podmienok, a že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ pod tlakom finančnej tiesne, v dôsledku čoho podnikateľ môže získať neférové výhody a ťažiť z nich. Úverová zmluva, v ktorej je takáto rozhodcovská doložka, je zmluvou obsahujúcou nekalú podmienku. Aj odvolací súd poukázal na § 45 zákona č. 244/2002 Z.z., ktorý exekučnému súdu ukladá povinnosť zaoberať sa exekučným titulom, a v súvislosti s tým konštatoval, že nekalé zmluvné dojednania sú sankcionované absolútnou neplatnosťou. V takom prípade musí exekučný súd dospieť k záveru, že rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul. Na podporu tohto názoru odvolací súd poukázal tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C – 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti posúdiť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadné zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov. Odvolací súd uzavrel, že súd prvého stupňa v danej veci správne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Správny je preto nielen záver súdu prvého stupňa, že ide o nespôsobilý exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku), ale aj záver, že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade:

1. rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). Túto procesnú vadu vyvodzovala z toho, že rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a v zásade nie sú oprávnené preskúmavať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch zastaviť exekučné konanie, nie však zamietnuť žiadosť o poverenie na vykonanie exekúcie. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť a je vykonateľný. Súdy preto pri posudzovaní splnenia procesných predpokladov, za ktorých môže byť exekútor poverený vykonaním exekúcie, nemali zákonný podklad pre opätovné posudzovanie toho, čo už bolo predmetom skúmania rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní,
2. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.),
3. odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Právo na (nútený) výkon rozhodnutia je integrálnou súčasťou práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý bol v danom prípade pripojený k návrhu na vykonanie exekúcie, je vykonateľný tak po formálnej, ako aj materiálnej stránke. Tým, že ho súdy odmietli vykonať, neprípustne zasiahli do práva oprávnenej na súdnu ochranu, odňali jej spravodlivosť a možnosť pred exekučným súdom konať,
4. konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.),
5. svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred

súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je zistenie, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

1. Dovolateľka namieta, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.). So zreteľom na to dovolací súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k dovolateľkou tvrdenej procesnej vade.

Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku (§ 167 ods. 2 O.s.p.).

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

V danom prípade súdy rozhodli v štádiu exekučného konania, v ktorom súd posudzuje splnenie procesných predpokladov, za ktorých sa súdnemu exekútorovi udeľuje poverenie na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku). Zo spisu nevyplýva, že by o rovnakej žiadosti toho istého súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie identickej

exekúcie týkajúcej sa rovnakých účastníkov bolo už prv rozhodnuté. To vedie k záveru, že uvedená námietka dovolateľky je neopodstatnená.

2. Oprávnená v dovolaní tvrdí, že v konaní došlo tiež k procesnej vade v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p. (t.j. že súdy rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný). Uvedené ustanovenie dopadá na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. O prípad neexistencie návrhu na začatie konania ale ide len vtedy, ak chýba návrh ako procesný úkon, ktorým sa začína konanie. V predmetnom exekučnom konaní nejde o prípad, že by exekučný súd konal a rozhodoval bez toho, aby bol podaný návrh na začatie konania.

Exekučné konanie sa začína na návrh (§ 36 ods. 1 O.s.p.).

Obsah spisu potvrdzuje, že oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie (č.l. 2 spisu). Jej dovolacia námietka, že v konaní došlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., nemá preto žiadne opodstatnenie.

3. Podľa názoru oprávnenej jej súdy v exekučnom konaní odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Oprávnená v dovolaní naznačuje, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo nesprávnym procesným postupom súdov pri posudzovaní podkladov pre rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora, aby ho súd poveril vykonaním exekúcie. Dovolací súd k tomu uvádza, že po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pri tom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania

v zmysle § 103 O.s.p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného. Záverom tejto časti dovolací súd konštatuje, že zo spisu nevyplýva, že by procesný postup súdov v danej veci v zmysle vyššie uvedených ustanovení bol nesprávny a že by viedol k oprávnenou namietanej procesnej vade.

O procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide tiež v prípade zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre to neboli splnené zákonom stanovené predpoklady; takým zamietnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia. Dovolací súd preto skúmal, či nejde o tento prípad.

Pre účely preskúmvanej veci treba uviesť, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z.z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.). Vzhľadom na vyššie uvedené je exekučný súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku je exekučným titulom vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok; prípady ďalších exekučných titulov uvádza § 41 ods. 2 Exekučného poriadku.

Rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul. Exekučný súd je už v štádiu tohto posudzovania povinný ex offio skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či rozhodnutie (iný titul) je z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisov vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia – jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom; nemôže naprávať chyby a nedostatky exekučného titulu (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2011 sp. zn. 3 M Cdo 11/2010, ktoré bolo na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia z 13. decembra 2011 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 47/2012).

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok, je exekučný súd – tak v prípade rozsudku všeobecného súdu, ako aj v prípade rozsudku rozhodcovského súdu – povinný skúmať, či ide o rozsudok vykonateľný (§ 39 ods. 2 a § 41 Exekučného poriadku); v rámci toho exekučný súd skúma, či rozsudok vydal orgán s právomocou vydať takýto rozsudok.

Pri skúmaní, či rozhodnutie rozhodcovského súdu uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je vykonateľné, je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli

alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z.).

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, ktoré bolo na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia z 13. decembra 2011 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2012). Pokiaľ by exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Vo svojej podstate by išlo o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, nenamietal v rozhodcovskom konaní neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či bola (platne) uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Exekučný súd iba skúmal, či oprávnenou predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor; pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd (viď tiež R 46/2012). Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené

v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (IV. ÚS 78/2011).

V danom prípade oprávnená k návrhu na vykonanie exekúcie pripojila rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. z 27. augusta 2010 sp. zn. WHB0110187, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenej do 3 dní 844,26 € s príslušenstvom (vymedzeným bližšie vo výroku tohto rozsudku). V rozhodcovskom rozsudku sa uvádza, že „rozhodcovský súd má právomoc rozhodovať o žalobe doručenej žalobcom (pozn.: oprávnenu), pretože sa jedná o spor medzi žalobcom, právnym nástupcom banky a žalovaným (pozn.: povinnou) ako zmluvnými stranami zmluvy o úvere. Podľa článku 3 ods. 6 zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že akékoľvek spory vzniknuté zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik zmluvy o úvere budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., rozhodnutie ktorého bude pre obidve zmluvné strany konečné a záväzné“.

Ustanovenie zmluvy o úvere (č.l. 3 spisu), na ktoré v uvedenej časti poukázal označený rozhodcovský rozsudok, treba považovať za rozhodcovskú doložku (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z.), ktorá je ako samostatné ustanovenie obsiahnutá v zmluve o úvere. Keďže sa účastníci tejto zmluvy v jej čl. 3 ods. 6 dohodli, že všetky ich spory budú riešené výlučne v rozhodcovskom konaní, postupovali súdy nižších stupňov správne, pokiaľ pristúpili k skúmaniu, či predmetné ustanovenie nepredstavuje neprijateľnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve.

Súdy nižších stupňov v preskúmvanej veci zohľadnili Smernicu Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Táto smernica bola implementovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky 1. apríla 2004 zákonom č. 150/2004 Z.z. z 2. marca 2004, ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (do ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka). Dovolací súd konštatuje, že exekučné súdy vo svojich rozhodnutiach aplikovali správny vnútroštátny predpis, ktorého výklad uskutočnili v súlade so smernicou Rady 93/13/EHS.

Dovolací súd pripomína, že Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí C-40/08 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL. v. Christina Rodríguez Nogueira vyslovil, že nerovný stav

medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy, ako aj to, že vnútroštátny súd má aj bez návrhu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky. Podľa názoru zaujatého týmto súdnym dvorom sa má Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

Pokiaľ oprávnená spochybňuje, že v preskúmanom prípade nešlo o spotrebiteľskú zmluvu (a v súvislosti s tým poukázala na právnu úpravu zmluvy o úvere ako tzv. absolútneho obchodu v Obchodnom zákonníku), dovolací súd uvádza, že v danom prípade nemohli vzniknúť pochybnosti o spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej zmluvy o úvere, pretože právna predchodkyňa oprávnenej poskytla povinnej úver v rámci vykonávania svojej obchodnej činnosti, túto finančnú službu prijala povinná ako spotrebiteľ, ktorý bol pri uzatváraní zmluvy o úvere jednoznačne v pozícii slabšej zmluvnej strany a nemal možnosť osobitne vyjednať rozhodcovskú doložku, ktorá bola súdmi nižších stupňov (správne) posúdená ako nekalá. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a ktorý nadobudol účinnosť 1. apríla 2004 (teda pred uzatvorením zmluvy o úvere) a zakotvil do právneho poriadku Slovenskej republiky inštitút spotrebiteľských zmlúv. Aj keď predmetný zákon zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník za spotrebiteľské priamo neoznačuje, dospel dovolací súd k záveru, že uvedená právna úprava nemá taxatívny charakter, a preto bola v danej veci po zohľadnení všetkých ostatných kritérií exekučným súdom aplikovaná správne. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia (neprijateľné podmienky), ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa; takéto ustanovenia spotrebiteľských zmlúv Občiansky zákonník označuje za neplatné.

Keďže neplatný právny úkon (v danom prípade článok 3. odsek 6 zmluvy o úvere) nevyvoláva zamýšľané právne účinky, bolo potrebné v exekučnom konaní vychádzať z toho, že právna predchodkyňa oprávnenej sa s povinnou platne nedohodli na tom, že ich vzájomné spory budú riešené v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovskou doložkou, ktorá vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neplatného zmluvného dojednaní (§ 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka) nemohla byť založená právomoc rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť žalobu oprávnenej proti povinnej vo veci sp. zn. WHB0110187 vedenej pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. Na základe toho dovolací súd konštatuje, že sudy nižších stupňov predmetný rozhodcovský rozsudok správne nepovažovali za vykonateľný exekučný titul (§ 41 až 46 Exekučného poriadku).

Pokiaľ oprávnená namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia rozhodnutí odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu (nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Niektorým vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý však možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom tento súd dospel k právnemu názoru, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Tento rozsudok bol v uvedenej zbierke publikovaný ako R 111/98. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z ďalších rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009,

1 Cdo 181/2010, 2 M Cdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011). Sama skutočnosť, že v konaní (prípadne) došlo k procesnej vade tejto povahy, nemôže ani v danom prípade založiť prípustnosť dovolania oprávnenej, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v preskúmvanej veci nešlo o prípad zamietnutia žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v procesnej situácii, v ktorej pre toto zamietnutie neboli splnené zákonné predpoklady. Pokiaľ súd prvého stupňa predmetnú žiadosť zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, nemal ich postup za následok odňatie možnosti oprávnenej pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

4. K námietke oprávnenej, že v konaní došlo k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že procesná vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, ktorý možno úspešne uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné (o tento prípad ale v preskúmvanej veci nešlo). Sama takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (pre účely preskúmvanej veci vid' § 239 O.s.p. a § 237 O.s.p.).

5. Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (vid' R 54/12).

6. Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/ a f/ O.s.p.), nevyšli najavo ani iné procesné vady konania vymenované v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z ustanovenia § 239 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovení § 243b O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. decembra 2012

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková